על המבול

במאמר זה ננסה לבאר מה היה קצב עלית וירידת המים במבול, גובה "הרים הגבהים", מקום בו עמדה התיבה בתחילה ומקום בו היא נחה.

1. קצב עלית וירידת המים במבול

בעלית מים היו שלשה שלבים:

א) ויהי המבול ארבעים יום על הארץ וירבו המים וישאו את התבה ותרם מעל הארץ

ב) ויגברו המים וירבו מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים

ג) והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים. חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויכסו ההרים

שלב ב' וג' נמשכו ביחד 150 יום כמו שכתוב : "ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום" (בראשית ז' כ"ד). רש"י שם עושה חשבון ש- 150 יום הם נוספים על 40 יום הראשונים של גשם. המבול התחיל (לפי רבי אליעזר) בי"ז חשוון, לכן 150+40=190 כלים בא' סיון. כיצד? לפי חדשים כסדרם חשוון 29, כסליו 30, טבת 29, שבט 30, אדר 29, ניסן 30, אייר 29- סכום 206. נחסיר 16 ימים של חשוון לפני תחילת המבול ונקבל 190 יום. למדנו גם שא' סיון הוא לא מכלל 190.

בירידת המים היו שלשה שלבים:

ד) וישבו המים מעל הארץ הלוך ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום. ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט

ה) והמים היו הלוך וחסר עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים

ו) ויהי באחת ושש מאות שנה בראשון באחד לחדש חרבו המים מעל הארץ

רש"י (בראשית ח' ד'-ה') מבאר שחדש השביעי הוא סיון והוא שביעי לכסליו שבו פסקו הגשמים. וחדש עשירי הוא אב שהוא עשירי למרחשון שהתחיל הגשם. רש"י בד"ה "בשבעה עשר יום" עושה חשבון "מכאן אתה למד שהיתה התיבה משוקעת במים י"א ". כיצד? בתחילת שלב ד' מים כיסו את הארץ 15 אמה. שלבים ד'-ה' נמשכו חדשים סיון-תמוז. רש"י החשיב אותם ל- 60 יום (הערה: אפשר להניח שסיון ותמוז מלאים). לכן מים ירדו אמה בארבעה ימים. על כן, תוך 16 יום מא' סיון עד י"ז בו (עד ולא בכלל) מים ירדו 4 אמות. וכתוב "תנח התבה". ומקור של רש"י בבראשית רבה פרשת נח פרשה לג. למדנו מכאן שמים ירדו בקצב אחיד.

שלב ו' נמשך מא' אב עד א' תשרי. אם נניח שאב 30 ואלול 29 וכוללים את א' אב וא' תשרי אז שלב זה נמשך גם כן 60 יום. אם מים המשיכו לרדת באותו קצב אחיד של אמה בארבעה ימים אז גובה הרים גבהים היה 15 אמה! אנחנו נדון בפלא זה בהמשך.

שלב ו' מתחלק ל- 40 יום עד "וישלח את הערב" (ח' ו'), אחר כך "וישלח את היונה" (פסוק ח'), "ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויוסף שלח את היונה" (פסוק י'), "וייחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד" (פסוק י"ב). ואז "ויהי באחת ושש מאות שנה בראשון באחד לחדש וכו'" (פסוק י"ג). יש כאן לכאורה אי התאמה. בין שליחה של עורב לשליחה ראשונה של יונה עברו שבעה ימים כי כתוב בפסוק י' "שבעת ימים אחרים". הסכום 7+7+7+40=61. אבל מא' אב עד א' תשרי עם עד בכלל 1+29+30=60 יום. וי"ל שהוא שלח את העורב ביום 40, ומאותו יום 40 מנה שבעה ימים ושלח את היונה ביום 46, ושוב שלח ביום 53 ושוב שלח ביום 60. ובאותו יום 60 הוא א' תשרי בערב "ויסר נח את מכסה התיבה וירא והנה חרבו פני האדמה". לכן שלב ו' נמשך 60 יום עד א' תשרי והוא בכלל.

"ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ" (פסוק י"ד). זהו כ"ז חשון. מתחילת המבול בי"ז חשון עד כ"ז חשון עברו 365 יום כאשר יום ראשון ויום אחרון בכלל. כיצד? חדשים חשון-אייר שספרנו בתחילה 206 יום, סיון 30, תמוז **30**, אב 30, אלול 29, תשרי **29**. 27 ימים של חשוון בסוף מבול פחות 16 יום של חשוון לפני תחיל המבול- תוספת 11. סה"כ 11+148+206=365. זהו אורך שנת שמש והוא שוה 52 שבועות ועוד יום. לכן נח יצא מתיבה באותו יום בשבוע בו נכנס. באופן זה הוא יכול היה להעביר את המסורת של שבת בלי להזדקק לספור ימים בתיבה. מא' תשרי עד כ"ז חשון ועד בכלל 27+29=56 יום שהם 8 שבועות. לכן גם א' תשרי היה באותו יום בשבוע בו התחיל ונגמר המבול. בשמנה שבועות אלו יבשה הארץ. נמצאנו למדים שמים עלו 190 יום שהם 27 שבועות ויום, ירדו 120 יום שהם 17 שבועות ויום ויבשו 8 שבועות (פחות יום כי א' תשרי נכלל ב- 120 יום).

כעת נדון בקצב עלית המים.

ראשית יש להבין את הפלא שגובה הרים גבהים היה 15 אמות. השערה שלנו שיש להחליף את 15 אמות במספר 15x20x20=6000 אמות. מדוע? במאמר על גיל וגודל העולם בפרק 6 ישנו דיון של גודל העולם. שם הראנו שמרחקים עד שבעה רקיעים גדלים פי 400 כל אחד מקודמו (ראה נוסחה 4 בעמ' 8). צמצום ביחס 20 היה מתקיים בעזרה ובחצר המשכן. השטח היה מצטמצם פי 400. 6000 אמות הארץ של 51 ס"מ זהו 3060 מ'. מתברר שהר הגבוהה ביותר בשטח ארץ ישראל לפי גבולות יחזקאל הוא קורנת א-סוודא (Qurnat as Sawda). גובה שלו 3088 מ'. קואורדינטות של הפסגה קו רוחב 34.300708, קו אורך 36.116115. נקודה זאת נמצאת בערך באמצע רצועת מנשה לעתיד לבוא ובתוך נהר עתידי ברוחב 3 מיל שמקורו יהיה בקדש הקדשים. יש כאן רמז שהר הזה יתכסה במים. אומנם 3088 מ' קצת יותר מ- 3060 מ' אבל יתכן שמאז ההר התרומם או מפלס הים ירד ב- 28 מ'. ועוד, יש לומר שתיבה נחה בשטח מישורי בגובה 3060 מ' קצת למטה מפסגת ההר.

אבל ישנם הרים גבהים בהרבה מ- 3088 מ'. למשל, גובה אררט בטורקיה 5137 מ'. הר הגבוה ביותר בכדור הארץ הוא אוורסט, גובה 8849 מ'. והפסוק שהבאנו לעיל באות ג' מעיד שמים כסו את כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים. לכן הצעה שלנו היא שבשלב א' המים הגיעו למפלס בו היתה תיבה ועוד 11 אמה כדי שהתיבה תתרומם. בשלב ב' מים הגיעו למפלס 6000 אמה מעל פני הים. בשלב ג' מים עלו 15 אמה באופן אחיד מעל כל נקודה בולטת מעל 6000 אמה. תוספת זאת היתה כמו בירידת שלג שמכסה בו זמנית נקודות גבוהות ונמוכות והם כיסו את ההרים כמו שטיח. לכן מים כיסו ב-15 אמה את פסגת אוורסט וגם ב- 15 אמה בכל נקודה בשיפוע של ההר.

היכן זה כתוב? במדרש בראשית רבה (פרשת נח פרשה לב יא). "חמש עשרה אמה וגו', רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אומר חמש עשרה אמה בהר, וחמש עשרה בבקעה, רבי נחמיה אמר ט"ו אמה בהר, אבל בבקעה כל שהן". מדובר כאן על שלב ג' של עלית המים. לפי רבי נחמיה הם עלו רק בהרים שהיו מעל גובה 6000 אמה באופן אחיד כמו שתיארנו. אבל במקומות שקרקע שם היתה מתחת ל- 6000 אמה, המים לא עלו מעל 6000 אמה כלל אלא כלשהן. ולפי רבי יהודה מים עלו 15 אמה בכל נקודה באופן שוה.

נחזור לקצב עלית המים. יש לדמות את קצב עלית המים 15 אמה בשלב ג' לקצב ירידת של 15 אמה בשלב ד" וה'. דהיינו, מים עלו תוך 60 יום, אמה בארבעה ימים. אם שלבים ב' וג' ביחד נמשכו 150 יום, אז שלב ב' נמשך 90 יום. שלב א' וב' ביחד נמשכו 130 יום ובהם מים עלו 6000 אמה, בממוצע 46.15 אמה ביום. אבל אנו נחפש פתרון שלם לקצב עלית המים, וגם "יפה". לכן יש להניח שקצב עלית המים בשלב א' היה שונה מן הקצב בשלב ב'. נסמן קצב ראשון ב- x אמות ביום, ושני ב- y. מקבלים משוואה אחת עם שני נעלמים

(1) $40x+90y=6000$, or $4x+9y=600$

מאחר ו- 600 מתחלק ב- 3 ו- 9 מתחלק ב- 3 אז בהכרח x מתחלק ב- 3. בדומה, מאחר ו- 600 מתחלק ב- 4 אז y מתחלק ב- 4. לכן מקבלים משוואה

(2) $x_1+3y_1=50$, or $x_1=50-3y_1$, $x=3x_1$, $y=4y_1$.

כל מספר y_1 שלם ייתן x_1 שלם. אבל אנחנו מחפשים פתרון יפה. מאחר ו- 50 מתחלק ב- 10 נחפש פתרון שגם הוא מתחלק ב- 10. אז יש רק אפשרות אחת $y_1=10$ ו- $x_1=20$ כי אם y_1 שוה 20 אז x_1 שלילי. לכן הפתרון הוא $x=60, y=40$. תוך 40 יום הראשונים מים עלו 2400 אמה ותוך 90 יום שניים 3600 אמה. שני מספרים מתחלקים ב- 400. אחרי צמצום ב- 400, מים בשלב ראשון עלו 6 אמות ובשלב שני 9 אמות. בשלב ו' מים ירדו 6000 אמה תוך 60 יום, 100 אמה ביום ביום. זהו סכום קצב ירידת המים 40+60 בשלבים א' ו- ב'.

מאיפה באו מים אדירים אלו ולאן נעלמו, ואיך עלו בשיפוע של הרים נגד כוח הכובד? יש לדמות את הדבר למים שעתידים לצאת מקדש הקדשים כמו שמתואר ביחזקאל מ"ז. יהיו בהם שני ניסים: אחד שהם יתרבו מאפס לנהר עצום, ושני שהם ילכו נגד כוח הכובד מבקעת הירדן למעלה- צפונה ודרומה. כך מי מבול התרבו מגובה 15 אמה פי 400 לגובה 6000 אמה ואחר כך עלו בשיפוע של הרים. ובסוף המבול הם נעלמו בנס כמו שבאו. לכן כנראה לא נשארו שרידים של שכבות סחף אדירות בכל העולם. אבל נשאר זיכרון המבול בהרבה תרביות סביב העולם. (הערה: אומנם נמצאו שכבות סחף באור ועוד כמה מקומות אבל הם מתוארכים לתקופה אשר קדמה מאות שנים למבול אשר לפי כרונולגיה תורנית היה בשנת 1657 או 2105 לפני הספירה. ויתכן שהם נוצרו במבול חלקי בדור אנוש אשר קדם למבול של נח).

במאמר על באר מרים בפרק ו) ישנו תיאור של הנהר העתידי. אז לא ידעתי שנהר זה עובר מעל הר א סוודא. יש מופת בכך שרוחב הנהר 3 מיל או 6000 אמה כמו גובה ההר וגובה עלית המים.

2. מקום ישיבתו של נח

נח בנה את התיבה משך 120 שנה לעיני בני דורו. לכן הוא בנה אותה סמוך למקום ישוב חשוב. הוא בנה אותה מעצי גופר. אונקולוס תרגם עצי גפר-אעין דקדרוס. רבינו בחיי (בראשית ו') כותב שהוא מן ארז. וכן ארזי לבנון נקראים ביוונית וכן בלטינית Cedrus libani. זהו עץ מרשים ביותר מגיע לגובה 30 מ' ומעלה. הוא מתאים ביותר לבנית ספינות, עמיד במים, קל- משקל סגולי 0.5 של מים. נתן לבנות ממנו את ריצפת התיבה ברוחב 50 אמה שהם 25.5 מ'. ארזי לבנון גדלים בלבנון בגבהים מ- 1000 עד 2000 מטר. נח מן הסתם בנה את התיבה סמוך למקום כריתת עצים.

ישנו מקום מפורסם ביותר בהר לבנון שנקרא בעל בך. יש שם מקדש בנוי על פלטפורמה של אבנים ענקיות. ביניהם אבני טריליתון במשקל 800-1000 טון. לא ידוע כיצד הביאו את האבנים ממחצבה. (הערה: במחצבה עצמה נמצאה אבן במשקל 1650 טון). גובה קרקע שם כ- 1144 מ'. לפי חשבוננו תיבה נתקה מן הקרקע כאשר מים הגיעו לגובה 2400 אמות. הכוונה היא לאמות הארץ של 51 ס"מ. תחתית התיבה היתה אז 11 אמות נמוכה יותר. לכן תיבה ישבה על הארץ במפלס 2389 אמות או 1218 מ' מעל פני הים (של אז). קרקע עולה בכיוון מזרחה ממקדש בעל בך. הוא מגיע לגובה 1218 מ' כ- 2 ק"מ מזרחה מן המקדש. זהו מקום אידיאלי לגידול ארזי לבנון (כיום אין שם עצים כי רוב ארזי לבנון נכרתו).

במאמר על מסע אברם בפרשת לך לך בפרק 1 יש דיון מה היא חרן. שם הראנו שישנו צמד ערים, חרן צפונית היא העיר הידוע בטורקיה וחרן הדרומית במרחק 400 מיל דרומה ממנה היא בעל בך. לפי השערתנו בני נח אחרי מבול ישבו בין שני מקומות אלו. לכן סביר מאד שלפני המבול נח ישב בבעל בך ואחרי המבול חזר למקום מושבו.

אבל יש כאן קושיה. בזבחים קי"ג ע"א נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש. לפי רבי יוחנן לא ירדו גשמים בארץ ישראל ולפי ר"ל ירדו. בעל בך נמצאת בתוך ארץ ישראל לפי גבולות יחזקאל. ולא רק בעל בך אלא כל תחום של כ- 300 מיל צפונה ממנו של רצועות מנשה, נפתלי, אשר ודן (ראה מפה). וי"ל שכוונת רבי יוחנן היתה לארץ ישראל אותה נחלו בזמן יהושע. במאמר על מלחמת ארבעה המלכים הראנו שאברהם רדף אחרי המלכים עד חובה שהיא בקו רוחב גבול צפוני של אפרים לע"ל, 240 מיל צפונה ממרכז קדש הקדשים ובקו אורך של שער מזרחי של דמשק. מקדש בעל בך נמצא כ- 2.5 מיל צפונה מקו רוחב זה. יהושע כידוע כבש עד בעל גד בבקעת הלבנון (יהושע י"א י"ז), אשר מזוהה עם בעל בך. ויתכן שכוונת הפסוק לאותו קו רוחב של חובה. במחלוקת בין רבי יוחנן וריש לקיש שניהם צדקו. דעת ר"ל התקיימה בארבע רצועות צפונית של מנשה-דן ודעת רבי יוחנן בארבע רצועות דרומיות מבאר שבע עד חובה שהיא גבול צפוני של דן בעבר.

לפי חשבוננו מי מבול אשר עלו בקצב 60 אמות ביום כיסו את בעל בך בגובה 1144 מ' ביום 38 של המבול. עד אז תושבי בעל בך יכלו לשרוד. אולי חלקם ברחו 2.5 מיל דרומה שלפי רבי יוחנן שם לא ירד המבול. אבל גם לפי רבי יוחנן (זבחים קי"א ע"ב) אלה שנשארו בארץ מתו מחום.

3. מהו הר אררט

היום מקובל לקרוא כך להר בגובה 5137 מ' בטורקיה סמוך לארמניה. אבל שם זה נתן לו על ידי אירופאים במאות ביניים. בפי מקומיים הוא נקרא בשמות שונים. לפי חשבוננו התיבה נחה בגובה 6000 אמה או 3060 מ' מעל פני הים אז. זה תואם את גובה של קורנת א-סוודא 3088 מ'. מרחק בין

מושב הראשון של התיבה בבעל בך להר זה הוא כ- 33.5 מיל. תיבה עברה מרחק זה בגלל זרימת מים תוך 90 יום של שלב ב'. בעל בך, מקום מושב התיבה והר אררט לפי דעתנו מוצגים במפת אררט.

אחרי המבול נח הקריב קרבנות במזבח. לפי המסורת הוא הקריב על סלע השתיה בירושלים. נתבונן במפת אררט_מזבח. קו מאררט למזבח עובר דרך הנהר העתידי! מופת זה נובע ממופת של נהר העתידי כפי שהוסבר במאמר על באר מרים בפרק ו' ומכך שפסגת הר א-סוודא נמצאת בתוך הנהר העתידי.

המבול נגמר (לפי רבי אליעזר) בכ"ז חשון שנת 1658 (למניין בהר"ד) בערב. למחרת נוח יצא לדרך לירושלים להקריב קרבנות. מרחק מאררט לירושלים בקו ישר 291.62 ק"מ או 285.90 מיל. זהו 7 פעמים 40 ועוד 5.9 מיל. מהלך אדם ביום 40 מיל. לכן נח הלך 7 ימים ועוד קצת והגיע לירושלים בו' כסליו בבוקר. אין דבר מיוחד ביום זה. אבל לפי רבי יהושע המבול התחיל בי"ז אייר ונגמר בכ"ז אייר (שנת 1657). לכן נח הקריב קרבנות בירושלים בו' סיון יום מתן תורה! ו' כסליו הוא בן זוג של ו' סיון. והנה הנס: קו גאודזי מפסגת אררט לסלע השתיה מכוון 16.6295 מעלות מערבה מן הדרום. קו גאודזי מפסגת אררט לפסגת הר סיני (פסגת ג'בל צבע) מכוון 16.6520 מעלות. הפרש בין זוויות אלו הוא 0.02 מעלות בלבד! ראה מפה אררט_מזבח_סיני. נתן לראות את כל הפרטים בקובץ kml של גוגל ארץ. (לשם כך צריך להתקין גוגל ארץ. אם קובץ לא נפתח יש להעתיק את הקשורית, להוריד את הקובץ ולפתוח ממחשב). על פסגת הר סיני כתבתי במאמר על הר סיני.

נביא עכשיו סימוכין ממקורת תורניים לזיהוי של הר אררט על ידינו. אונקולוס תרגם הרי אררט –טורי קרדו. מקום זה מתקשר לחיטי קורדנייתא בפסחים ז' ע"א. כתוב שם "המקדש משש שעות ולמעלה, אפילו בחיטי קורדניתא - אין חוששין לקידושין". ורש"י פירש: "אפילו בחיטי קורדנייתא - הצומחים בהרי אררט קשין הם מאד, ואפילו הכי אין חוששין לקדושין אם באו עליהם מים". רש"י לא התכוון להר אררט בדרום טורקיה כי זיהוי זה לא היה קיים בזמנו אלא להרי אררט בתורה. חיטים אלו קשים וגדלים במקומות גבוהים ועמידים לקור. מקובל לזהות אותם עם חיטת דורום. והנה בקעת לבנון אשר סמוכה לבעל בך מפורסמת בגידול חיטה מסוג זה. לכן יש לזהות הרי קרדו עם הרי לבנון הסמוכים לבקעת לבנון. הר קורנת א סוודא שייך לרכס הרי לבנון.

בזוהר פרשת בהעלותך (המתחיל בדף קמח) כתוב "רבי אלעזר ור' יוסי ור' יצחק הוו אזלי באורחא פגעו באינון טורי קרדו עד דהוו אזלי זקף עינוי ר' אלעזר וחמי אינון טורי רמאי והוו חשוכן ודחלן בדחילו". לא מסתבר שהם היו מהלכים בדרך בצפון טורקיה אלא דוקא בארץ ישראל. הם ראו הרים גבוהים וחשוכים ונבהלו מהם. אכן שם קורנת א סוודא בערבית הוא קרן שחורה. למרות שבחורף היא מכוסה שלגים, בקיץ אחרי הפרשת שלגים היא נראית שחורה. בהמשך בזהר מבואר שמקום אררט אשר מוזכר בתורה מכיל סודות עמוקים ויצא ללמד על כך שבכל מקום בתורה ישנם סודות עמוקים. אכן נתגלו לנו כאן סודות גדולים.

אחרי המבול והקרבת קרבנות בירושלים, משפחה של נח ירדה מרחק קצר של כ-33 מיל מהר אררט לבעל בך, מקום בו הם ישבו לפני המבול. אולי פלטפורמה הגדולה נבנתה אז כזיכרון למבול. ומי הוא בעל כוח על אנושי לעשות דבר כזה? אולי זה עוג אשר נצל במבול על ידי נח. במאמר תשורי מראש

אמנה בפרק ערשו של עוג הראנו שאורך ערשו נמשך 270 מיל מחברון עד בעל בך. עוג הוא אליעזר אשר רדף עם אברהם אחרי המלכים מחברון עד בעל בך. לכן מסתבר שהוא לבד או יחד על ענקים אחרים שהוא הוליד, סתתו והביאו אבנים ענקיות אלו.

מתחם בעל בך מכוון כ- 14 מעלות צפונה מן המזרח או דרומה מן המערב (נמדד בעזרת גוגל ארץ- ראה צילום מסך). זהו כיוון זריחת השמש בבעל בך בקו רוחב 34 מעלות חודש אחרי תקופת ניסן או כיוון שקיעה באותה זוית כחודש אחרי תקופת תשרי. אלו חודשים אייר וחשוון בהם התחיל המבול לפי דעת רבי יהושע או דעת רבי אליעזר בהתאם. יותר מדויק, הראשון תואם את תחילת מזל שור ושני את תחילת מזל עקרב. הדבר תומך בהשערה שלנו שהמתחם הוקם כזיכרון למבול.